

С а д р ж а ј:

Владимир В. Предић - [Само је старац стигао на брод](#) - драма у два чина

Владимир В. Предић јавио се драмом *Само је старац стигао на брод*. Овај танани песник, творац блиставих сонета, гради своје књижевне светове – песнички и драмски – удаљен од помодних токова, медијске халабуке и интересних група. Његова поетско-филозофска драма нуди нам архетипску ситуацију у којој се, увек изнова, налази свака нова генерација која води ратове којима се не зна ни смисао, ни сврха. Први и Други војник представљају освајаче који су окупирали градић; они истовремено представљају и два опречна типа или начина понашања. Док Први војник слепо верује наређењима, не допуштајући себи да икада посумња у њих и команду која их даје, дотле Други војник сумњичаво испитује не само смисао наредби, већ и смисао окупације уопште. Извесно је да ће између ове двојице војника тињати неспоразум, који ће коначно довести до насилничког чина у коме ће stradати Старац, недужни „божји човек“, чиме нас аутор опомиње да су најчешће жртве рата немоћни и недужни. Писац – као ретко који савремени драматичар – успева да оствари поетску сценску атмосферу елиптичним дијалогом, специфичним звуковима и неизговореним питањима чији смисао откривамо у сложеним значењским слојевима драмског текста...

[>>> види поговор](#)

Тома Курузовић - [Роман без романа](#)

Тома Курузовић написао је *Роман без романа*, комад према мотивима шаљивог романа Јована Стерије Поповића. Курузовић се латио тешког подухвата који пред драмског писца поставља компликоване задатке. Стерија је написао први постмодернистички роман у српској књижевности који садржи елементе пародије, сатире, авантуристичког романа и сентиментализма. Све је то у Стеријиној реторти тако измешано да захтева велику читалачку пажњу и непрекидну концентрацију. Тома Курузовић нашао је прикладан поступак да освоји пут до основних тема које роман поседује; као искусан позоришни стваралац, Курузовић је поставио драму у драми, чиме је обезбедио Стеријиним књижевним јунаку да се сценски испољи. Истичући Романова својства – наивност, понесеност литературом, правдољубивост – Курузовић је Романа представио као далеког рођака Дон Кихота и свих оних књижевних јунака који су начињени од смеше романтизма и авантуризма. Постављајући насупрот Романа маловарошане, брачне парове Прокић и Васић, Курузовић је омогућио да се на сцени оствари неразрешив сукоб романтичарског и малограђанског погледа на живот. Овим поступком Курузовић је изградио чврсту драмску причу која је својим основним моралним ставом сасвим блиска Стеријиним роману.

Мирко Милорадовић - [Ибзенова школа](#) - драмска игра

Мирко Милорадовић јавља се драмом *Ибзенова школа*; појава ове драме о стогодишњици Ибзенове смрти представља малу посвету делу генијалног Норвежанина. Милорадовић исписује узбудљиву расправу у којој двојица мушкараца и једна жена

испитују снагу, моћ и домете Ибзенове драматургије. Али, не треба дословно схватити да је Ибзеново дело главна или једина тема ове интелигентно и духовито вођене приче; у Милорадовићевој драми једнако су важне и друге теме које муњевито улећу у дијаложке сегменте. А те теме припадају савременом животу, постављају питања о његовом смислу, о томе шта разједа конзистентност човековог мишљења, због чега савремено доба више воли фељтонистички него мисаони приступ појединим животним питањима. Дакако, Милорадовић у драму уноси и довољно провокативних елемената који припадају збиру мушко-женских односа, али нити прејудуцира нити доцира, већ оставља читаоцу (надам се и гледаоцу) да ужива у асоцијацијама које се налазе у реченичним каскадама које изговарају његови ибзенолози и тиме читаоце неодољиво претвара у ибзенисте.

Милисав Миленковић - [Зло је бити Србин](#) - комедија која се претвори у драму

Милисав Миленковић представља се драмом *Зло је бити Србин* коју је написао према мотивима приповетке Чича Тома Ђуре Јакшића, као и по Јакшићевој преписци и документима са суђења песнику у Пожаревцу. Миленковићева драма је у основи документарно штиво које настоји да пружи слику живота у Србији у доба владавине режима Обреновића. У првом делу драме Миленковић – ослањајући се на Јакшићеву приповетку – гради повест о интригама које плете Гросмутерка, учитељица не би ли напакостила учитељу Томи који њу не примећује већ се заљубљује у удату жену, запостављајући своју кћерку. У том делу драме Ђура Јакшић је тек пролазник, да би у другоме делу из комада ишчезли и Тома и Гросмутерка, а њен јунак постао песник и сликар Јакшић. Миленковић слика Јакшићев пут по трњу и неизбежне сукобе са полицијским предстојницима. Описујући Јакшићево службовање по провинцији, Миленковић као да жели да илуструје ону народну изреку која вели да је „горе високо, а доле тврдо“. Јакшић, гоњен унутарњим огњем и стваралачким заносом, постаје у исти мах песник еруптивне силе и сломљен човек животним недаћама којима је и сам допринео.

Зоран О. Ђикић - [Јакац](#) - драма

Ђикић веома успешно исписује сатиру упућену колико нашем митоманству, толико и заблудама којима смо пословично склони. У овоме комаду зачиње се новинарска потрага за лицима која су са зида једне медијске куће скинула велики Титов портрет пре десетак година. Реч је о познатом портрету који је насликао Божидар Јакац. Али, потеря за актерима – видеће се доцније – пре је истрага која има за циљ да сакрије и забашури лоповлук, када је уз Титов портрет нестало и много других ствари, од клавира до боца киселе воде... Титова слика је нека врста катализатора који наговештава да се иза целог подухвата скидања портрета налази озбиљна пљачка друштвене имовине, да ју је водила личност из некадашње номенклатуре која сада има хотел на словеначкој обали... Ђикићева комедија писана је економично, са примесама вербалног хумора и духовитим обртима, чиме се њена убојитост донекле ублажава, што представља додатну вредност будући да се овим поступком комад лишава злурадости и реаговања на прву трансмисију... [>>> види поговор](#)

Сона Богдановић - [Последњи воз](#) - драмска повест (за позориште и филм)

Најзад, драма Соње Богдановић *Последњи воз* која највише погодује телевизији, нуди слику, исечак из живота у Србији за време НАТО агресије 1999. године. Соња Богдановић описује живот у једној београдској породици у којој је глава куће пензионерка Добрила Марјански. Задатак госпође Марјански уопште није лак: треба да сачува троје унучади. Родитељи деце су у иностранству, чиме нам списатељица сугерише да је распад породица започео у даљој прошлости, а да се у задатим околностима суочавамо с последицама. У уводним сликама Соња Богдановић приказује свакодневицу једне стамбене зграде у Београду у првим данима бомбардовања. Богдановићева уме да уочи особине личности и да их представи карактеристичним дијалозима или поступцима. Пролазници кроз стан Добриле Марјански су суседи, а пролазници кроз њену авантуру путовања по земљи Србији до Димитровграда само још пластичније употпуњавају калеидоскоп занимљивих ликова. Посматрајући те и такве ликове, од професионалне шверцерке до посредника у сумњивим пословима пребацивања људи преко границе, списатељица у ствари пружа мале портрете људи који су испољили своју праву природу у кризној ситуацији, било да је реч о добронамерним, било да је реч о злонамерним особама. Ова топла и покаткад дирљива прича о баки и унуцима прожета је присношћу и непосредношћу које су и најбоља препорука за дело *Последњи воз*.

Радомир Путник - [Поговор](#)

-- о о О о о --

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 28

Издавачи: УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ, 11000 Београд, Господар Јевремова 19 ; ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”, Мајке Јевросиме 30 и Културно просветна заједница Београда, Змај Јовина 4

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

За издаваче: Миодраг Ђукић, Братислав Петковић и Живорад Ајдачић

Одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Главни уредник, Момчило Ковачевић

Извршни уредник, Живорад Ајдачић

Редакција: Миладин Шеварлић, др Рашко Јовановић, Снежана Кутрички, Милан Миња Обрадовић, др Едуард Дајч

Коректура - Редакција

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић

Технички уредник, Мирјана Зобец